

A Fővárosi Ítéltábla az A. Kft. felszámoló által képviselt I.rendű felperes neve (I. **rendű felperes címe**) I. rendű és a Rideg Ügyvédi Iroda által képviselt II.rendű felperes neve (II. **rendű felperes címe**) II. rendű felperesnek - a Veres Lajos Ügyvédi Iroda által képviselt alperes neve (**alperes címe**) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Pest Megyei Bíróság 2011. május 24. napján meghozott 7.G.21.768/2009/34. számú ítélete ellen a II. rendű felperes részéről 35. és 38., az alperes részéről 37. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya vonatkozásában helybenhagyja azzal a pontosítással, hogy az I. és II. rendű felperesek keresetét utasítja el.

Az elsőfokú perköltségre vonatkozó rendelkezését részben és akként változtatja meg, hogy az alperes javára megítélt elsőfokú perköltséget 2.540.000 (kettőmillió-ötszáznegyvenezer) forintra felemeli, egyebekben helybenhagyja.

Az elsőfokú bíróság ítéletét kiegészíti azzal, hogy a bírósági meghagyással szembeni ellentmondás illetékét az alperes illetékmentessége folytán az állam viseli.

Kötelezi a II. rendű felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az alperesnek 432.000 (négy százharminckettőezer) forint másodfokú perköltséget és térítsen meg az államnak külön felhívásra 977.400 (kilencszázhetvenhétezer-négy száz) forint feljegyzett és le nem rótt fellebbezési illetéket. Ezt meghaladóan a le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I. rendű felperes a 2007. december 27-én előterjesztett keresetében 130.680.172 forint kártérítés és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Az elsőfokú bíróság a kereset alapján bírósági meghagyást bocsátott ki, amellyel szemben az alperes törvényes határidőn belül ellentmondással élt. Az I. rendű felperes a per során a követelését a II. rendű felperesre engedményezte és hozzájárult annak perbelépéséhez, maga pedig a perből való elbocsátását kérte. Az elsőfokú bíróság a jogerőre emelkedett végzésével a jogutódlást megállapította és az alperes hozzájárulásának hiányában elutasította a perből való elbocsátás iránti kérelmet.

A II. rendű felperes végleges keresetében 279.010.170 forint kártérítés és ezen összeg után 2005. február 16. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamat, valamint a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest a Ptk. 4. § (4) bekezdése, 200. § (1) bekezdése, 201. § (1) bekezdése, 205. §-a, 207. § (1) bekezdése, 277. § (4), (5) bekezdése, 312. § (2) bekezdése, 318. § (1) bekezdése, 319. §-a, 327. §-a, 355. §-a és 305. §-a alapján.

A kereset ténybeli alapjául előadta, hogy az alperesi önkormányzat képviselőtestülete a 2001. június 7. napján meghozott 161/2001. számú határozatával hozzájárult a Zs. külterület és helyrajzi számú ingatlanok belterületbe vonásához. Az ingatlantulajdonosok, az alperes és az I. rendű felperes 2001. június 14-én együttműködési szerződést kötöttek, melyben az ingatlantulajdonosok kötelezettséget vállaltak arra, hogy azokat az ingatlanokat, amelyeket az alperes a helyrajzi számú ingatlanból belterületbe von, az I. rendű felperes részére értékesítik. Az I. rendű felperes vállalta, hogy megvásárolja a belterületbe vont ingatlanokat és azokon közművesített építési telkeket alakít ki. Az alperes a szerződés szövege szerint azt a kötelezettséget vállalta, hogy „a helyrajzi számú, jelenleg külterületi ingatlant belterületbe vonja, ez tervezetten kb. 26 hektár /délről a tervezett ...-os út határolja)". Az alperes ezt követően határozatot hozott arról, hogy az I. rendű felperes költségviselése mellett a szabályozási terv elkészítésével megbízza a P. Kft.-t, a 234/2001/07.26. számú határozatával pedig 37 ha belterületbe csatolásának támogatásáról döntött, ehhez képest azonban a P. Kft. által készített szabályozási tervre is tekintettel csak 10 ha 5373 m² belterületbe vonását kezdeményezte. Amennyiben a vállalt 37 ha belterületbe vonásra kerül, akkor az I. rendű felperes által megszerzett 63 telken felül további 163 telek kialakítására kerülhetett volna sor, amely 197.230.000 forint további hasznót hozott volna. Az alperesnek tisztában kellett lennie azzal, hogy az I. rendű felperes építési vállalkozó, az együttműködési szerződés alapján belterületbe vonandó területen építési telkeket kíván kialakítani, így a más célú belterületbe vonás nem felel meg a szerződési akaratának. Az alperes ennek ellenére a ténylegesen belterületbe vont területből 27.737 m²-t kereskedelmi-gazdasági övezetnek minősített. Az együttműködési szerződésnek megfelelő minősítés esetén e területen 18 építési telek kialakítására lett volna lehetőség, melynek elmaradása miatt az I. rendű felperes további 30.600.000 forint haszontól esett el. A belterületbe vonás terveit a P. Kft. olyan térkép alapján készítette el, amelyen rossz helyre volt felvezetve a regionális vízvezeték, így a telekalakítás során a vízvezeték szolgálatra tekintettel

a belterületbe vont területen az I. rendű felperes 4 db építési telket nem tudott kialakítani, ezért elesett 12.000.000 forint haszontól. A belterületbe vonással érintett ingatlannal szomszédos helyrajzi számú ingatlanon 2002. május elején a **telefonszolgáltató** egy adótornyot építtetett az I. rendű felperes által kialakított építési telkek közelében, melynek következtében ezek a telkek értékcsökkenést szenvedtek és értékesítésükkor az I. rendű felperes 39.180.172 forint haszontól esett el.

A II. rendű felperes álláspontja szerint az alperes együttműködési szerződésen alapuló kötelezettsége komplex volt, azt a képviselőtestület határozatainak megfelelő településrendezési terv kialakításával, szakhatósági, földhivatali engedélyezésével, majd a teljes szerződött terület belterületbe vonásával teljesíthette volna. A 2001. június 7-i határozatával előzetesen megadta a településfejlesztés irányát, a szerződő I. rendű felperes és a telektulajdonosok e közjogi elhatározásban bízva vállaltak kötelezettségeket. Az alperes megszegte az együttműködési szerződést, mert nem az általa korábban kinyilvánított településfejlesztési célnak megfelelő méretben, valamint nem a szerződésben meghatározott építési telkek céllal kezdeményezte a belterületbe vonást, jogos ok nélkül megtagadta az együttműködési szerződés teljesítését, illetve a további teljesítést. A közérdekre való utólagos hivatkozása nem foghat helyt, mert azt már a szerződéskötés előtt mérlegelnie kellett volna. A teljesítés megtagadásával az eredeti kötelelem a Ptk. 313. §-a alapján kártérítésbe fordul át, és az I. rendű felperes választása folytán alkalmazandó Ptk. 312. § (2) bekezdése szerint kártérítésre köteles. A II. rendű felperes hivatkozott arra is, hogy 2002. év óta az alperes hivatali helyiségében a nyilvánosság számára ki van függesztve - az I. rendű felperes által készített tervek alapján - a kérdéses terület lakóparki övezetének reklámja, tehát a közérdek változatlan, csak a felperes került „üzleten kívül”. Emellett azzal érvelt, hogy az alperes már az együttműködési megállapodás megkötésekor is jogszabálysértést követett el, mert eleve lehetetlen szolgáltatás nyújtására vállalt kötelezettséget. Tudomással bírt ugyanis 1999. óta arról, hogy a földhivatal az 1994. évi LV. törvény (Tftv.) 44. § (1)-(2) bekezdésére hivatkozással nem ad szakhatósági hozzájárulást a perrel érintett terület művelésből való kivonásához. Az alperes magatartása erre tekintettel felróható volt, mely a kártérítési felelőssége körében többlettényállási elemként értékelendő. Az I. rendű felperes teljes szerződéses érdekét kielégítő teljesítés nem állt érdekében, mert a megállapodásban rögzített 37 ha-ból a további 27 ha belterületbe vonása után további járulékfizetési kötelezettsége keletkezett volna. A megállapodásban rögzített 37 ha alapján neki járó 11 telek megszerzésével és azok vételárának bevételeivel az elérhető fajlagos nyereséget a 10 ha 5373 m² belterületbe vonásával is maximalizálhatta. A gazdasági-kereskedelmi övezet létesítésével kapcsolatosan a felperes azt hangsúlyozta, hogy az alperes a településfejlesztési koncepciója szerint vállalt magánjogi kötelezettséget lakótelek övezet létrehozására. Ha a közjogi álláspontja utóbb megváltozik, és eszerint jár el, az a szerződésszegés szankcióját vonja maga után.

A regionális vízvezeték kapcsán előterjesztett keresetet illetően a II. rendű felperes kezdetben arra hivatkozott, hogy az alperes hatósági térképein rossz helyre volt feltüntetve a nyomvonal, a kár a jegyzői hivatal nyilvántartási hibája miatt következett be. A téves nyilvántartás az alperesnek felróható, mert az 1990. évi LXV. törvény (Ötv.) 35. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a polgármesteri hivatal (építési hatóság) ellenőrzése önkormányzati feladat. A II. rendű felperes később azzal érvelt, hogy a tervező kiválasztása, ellenőrzése során az alperes nem úgy járt el, ahogy az elvárható lett volna. Ha kellő gondossággal jár el, észleli a vízvezeték elhelyezésének téves nyilvántartását. A II. rendű felperes végül arra hivatkozott, hogy az alperes hibásan teljesítette az együttműködési megállapodást, mert nem járt el kellő körültekintéssel a szabályozási terve megalkotása során, nem szerzett be minden információt a vezeték valós elhelyezkedéséről. Az előre tervezett számú telek kialakításához szükséges terület csökkenése elkerülhető lett volna, ha újabb terület bevonásával kompenzálja a meghiúsult telekalakítást.

Az adótorony felépítésével kapcsolatos kártérítési igény vonatkozásában a II. rendű felperes kezdetben arra hivatkozott, hogy az alperes jogellenesen járt el, amikor nem tájékoztatta az ingatlan bérbeadásáról és a bérlő építkezéséről. Később arra hivatkozott, hogy az alperes valótlan tájékoztatást adott az építkezés helyéről, amikor azt közölte, hogy az ingatlanfejlesztéstől 500 méterre épül az adótorony. Ha valóban ez történik, az I. rendű felperest nem érte volna kár. A II. rendű alperes hivatkozott arra is, hogy az I. rendű felperes kérésére az alperes meghozta azokat a hatósági határozatokat, amelyekkel leállította az engedélyezettől eltérő helyen történt építkezést, majd elrendelte az adótorony lebontását, de e határozatoknak nem szerzett érvényt, a bontásra csak 2009-ben került sor, amikor már valamennyi építési telek értékesítése megtörtént. Az alperes kártérítési felelősségét végül a II. rendű felperes arra alapította, hogy a nem létező szabályozási tervére hivatkozással nem járult hozzá az adótorony áttelepítéséhez, jóllehet a szakhatóság szerint a p-i út melletti terület kedvezőbb hely lett volna az építésre és az építettő kész volt az együttműködésre.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte és perköltségigénnyel élt. Valamennyi kártérítési követelés kapcsán elévülési kifogást terjesztett elő. Álláspontja szerint 2002 májusában az I. rendű felperes az összes releváns tényről tudomással bírt, a 2004. áprilisi levele az elévülést nem szakította meg, a felek együttműködése pedig 2002 júniusáig tartott. Előadta, hogy az önkormányzat 2005. február 14-én pert indított az együttműködési megállapodás megszegése miatt, mert az I. rendű felperes az ellenszolgáltatást felszólításra nem teljesítette, és a teljesítésre a jövőben sincs lehetőség. A perben a bíróság az I. rendű felperest kártérítés fizetésére kötelezte, melynek kapcsán megállapította a felek közötti együttműködés minden lényeges tartalmi elemét, érdemben elbírált az önkormányzat szerződésen alapuló kötelezettségeit. A jogerős ítéletben foglaltak szerint az önkormányzat az együttműködési szerződésben meghatározott külterületi föld belterületbe vonását vállalta, a Tftv. 46. § (1) bekezdése alapján azonban a termőföld más célú hasznosítását a területileg illetékes földhivatal engedélyezi, a földhivatali döntés alapját ugyanakkor a település rendezési terve képezte. A Tftv.

44. § (4) bekezdése értelmében a település rendezési terve szerint a belterületi felhasználásra kerülő földterületek folyamatosan, a rendezési terv megvalósításától függően vonhatók belterületbe. Az önkormányzat nem a földhivatali hatósági eljárás eredményét kívánta szerződéssel garantálni, hanem arra vállalt kötelezettséget, hogy a felperes szerződési céljainak elérése érdekében együttműködik a perbeli ingatlan belterületbe vonását illetően, egyben biztosítja a közérdek védelmét is. A szolgáltatása ennek alapján a Ptk. 227. § (1) bekezdése szerinti tevése, együttműködésre irányult, tevékenységének ugyanakkor nem kellett feltétlenül eredménnyel járnia. Az alperes jogi álláspontja szerint - egyetértve a jogerős ítélettel - az önkormányzat teljesítette az együttműködésben megnyilvánuló szolgáltatását, eleget tett a szerződéses kötelezettségének. Rajta kívülálló körülmény, a földhivatal elutasító határozata vezetett arra, hogy a szerződésben rögzített mértékű földterület belterületbe vonása nem történt meg. Nem vonható felelősségre sem az együttműködési szerződés, sem a hatályos jogszabályok alapján azért, hogy a területen nem kizárólag lakótelkek, hanem kereskedelmi ingatlanok is kialakításra kerültek. A közérdek védelme mindenkor megkívánja, hogy az önkormányzat a vállalkozótól egy tárgybeli nagyságú ingatlanfejlesztés esetén a közösségi területek kialakítását is elvárja. A regionális vízvezeték téves feltüntetése kapcsán előterjesztett kártérítési igénnyel szemben az alperes azzal védekezett, hogy az önkormányzat nem hatóság, a perrel érintett vezetékről saját nyilvántartást nem vezetett, nincs olyan térképe, amelyre a felperes hivatkozott, nem készít, nem engedélyez tervek, és nem ellenőriz más szakhatóság által közölt információkat hivatalból. A további kártérítési igény vonatkozásában pedig azzal érvelt, hogy nem az önkormányzat adta ki az adótoronyra az építési engedélyt, a magatartása kizárólag az ingatlan bérbeadása volt, a kárt azonban nem ez, hanem a torony megépítése okozta. Az adótoronyról az I. rendű felperest tájékoztatta. Az áttelepítést nem az önkormányzat utasította el. A **telefonszolgáltató** nem kezdeményezte azt a tervezési és szakhatósági engedélyezési eljárást, amely alapján máshol kívánta volna az adótoronyt megépíteni és végső soron nem kötött szerződést a szóba jöhető ingatlanok tulajdonosaival.

A II. rendű felperes az alperes elévülési kifogásával szemben arra hivatkozott, hogy az elévülés kezdő időpontja az alperes I. rendű felperessel szembeni keresetindításának időpontja, ugyanis addig a felek között az I. rendű felperes szerződésszerű teljesítésre vonatkozó igénye tárgyában egyeztetés zajlott. Az 2004. áprilisi levél tartalmazta az I. rendű felperes kárigényét és annak összegét, így megszakította az elévülést.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a II. rendű felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.250.000 forint perköltséget, valamint az adóhatóság külön felhívására a Magyar Államnak az I. rendű felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 900.000 forint eljárási illetéket. Egyebekben akként rendelkezett, hogy ezt meghaladóan a felek maguk viselik az eljárás során felmerült költségeiket.

Az elsőfokú ítélet indokolásában megállapította: a szerződés érvényességét egyik fél sem vitatta, így abból kellett kiindulni, hogy az érvényes és hatályos volt, különös figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.622/2007/2. számú határozatára. A felek szerződéses jogait és kötelezettségeit a Ptk. 198. § (1) bekezdése és a 207. § (1) bekezdése alapján kellett vizsgálni. Az volt megállapítható, hogy olyan együttműködésre, tevésre vonatkozó kötelezettséget vállalt az alperes, amelynek pontos tartalma nem volt meghatározható, illetve az Ötv. 8. § (1)-(2) bekezdése szerint a lakosság igényei alapján, anyagi lehetőségeitől függően dönthette el, hogy feladatait és a perbeli szerződési kötelezettségeit milyen mértékben és módon látja el. Sem szerződés, sem jogszabály alapján nem állt fenn kötelezettsége a felperesi beruházás ingyenes és a felperes maximális gazdasági érdekeit kimerítő támogatására. A szolgáltatása együttműködésben nyilvánult meg, amelyet szerződésszerűen teljesített a képviselő-testület 161/2005. (06. 07.) és a 225/2001. (07. 19.), valamint a 234/2001. (07. 26.) számú határozatai alapján. Az elsőfokú bíróság utalt a Szegedi Ítéltábla Gf.II.34.942/2008. számú ítéletére, melyben foglaltak szerint az önkormányzat nem tartozik kártérítési felelősséggel, ha a településrendezési terv módosítása a lefolytatott szakmai vizsgálatok eredményeként nem az ingatlan tulajdonosainak várakozásai szerint alakul, mert elmarad a terület lakótelekké történő nyilvánítása. Álláspontja szerint ezen eseti döntés, valamint a Fővárosi Ítéltábla már hivatkozott ítéleti döntése egybevetése alapján az adott esetben kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a 197.230.000 forint kártérítési igény vonatkozásában hiányzik az alperesi szerződésszegő magatartás, illetve a magatartás és a felperes kára közötti okozati összefüggés. A területrendezési terv, a belterületbe vonás, a belterületbe vont ingatlanrészek minősítése nem vitatottan megfelelt az irányadó szakmai előírásoknak és jogszabályoknak. Erre tekintettel nem róható az alperes terhére, hogy mindezen körülmények fennállása mellett ingyenesen és továbbmenően nem támogatta a felperesek üzleti koncepciójának „legnagyobb nyereséget” eredményező megvalósulását. Az alperesnek nem volt nemtevéseben megnyilvánuló szerződésszegő, jogellenes magatartása, így magatartásával nem állhat okozati összefüggésben semmilyen felperesi kár. Tekintettel arra, hogy a Ptk. 318. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti kártérítési felelősség két konjunktív feltétele is hiányzott, ezért az elsőfokú bíróság a kárösszegezését nem vizsgálta. Nem tartotta alaposnak az alperes elévülési kifogását, mert álláspontja szerint nem volt határideje a szerződésben foglalt együttműködési tevékenységnek. Az alperes a változó települési érdekekre is figyelemmel módosíthatta az együttműködési kötelezettségét, és azt utóbb is teljesíthette volna.

Az adótorony építése miatti kártérítési követelést illetően az elsőfokú bíróság helyt adott az elévülési kifogásnak. Az ügyvezető nyilatkozata alapján megállapította, hogy az I. rendű felperes legkésőbb 2002 májusában tudomást szerzett az igényérvényesítési jogosultságáról. Az igényét ennek ellenére csak 2007. december 27-én érvényesítette a bíróság előtt, és nem csatolt olyan okiratot, amely határozott, összegezésű és e jogcímre alapított igény érvényesítését jelenthette volna. Utalt ugyanakkor arra is, hogy az alperes nem tanúsított jogellenes magatartást és az

okozati összefüggés sem áll fenn. Az építési engedélyt nem az alperes adta ki, az építtető az adótoronyt az engedélyezettől eltérő helyre építette. A felperesi bejelentésre az alperes a szükséges intézkedést meghozta. A jogellenes építkezést a belterületbe vonás során nem láthatta előre. Az elsőfokú bíróság a vízvezeték nyomvonalával kapcsolatos kereseti kérelmet is a követelés elévülése miatt tartotta alaptalannak. Rámutatott arra, hogy az I. rendű felperes a vezeték téves nyomvonaláról már 2001. évben tudomást szerzett. Az volt továbbá az álláspontja, hogy e kereset vonatkozásában sem volt megállapítható az alperes jogellenes magatartása és az okozati összefüggés, mert a hatósági vízjogi engedélyeket nem az alperes adta ki, a regionális vízvezeték nyilvántartása és térképészeti jelölése sem tartozott a hatósági feladatai közé. Nem sértette meg az együttműködési és tájékoztatási kötelezettségét és a magatartása nem ütközött a culpa in contrahendo szabályaiba sem.

A perköltségről az elsőfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján rendelkezett. Az ügyvédi munkadíjat mérlegeléssel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése szerint az ügy előzményi irataira és a tényállás tisztázottságára is figyelemmel állapította meg.

Fellebbezésében a II. rendű felperes az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alperes kereset szerinti marasztalását és a perköltség megfizetésére való kötelezését kérte. Indítványozta az elsőfokú bíróság által nem foganatosított tanú-, okirati- és szakértői bizonyítás lefolytatását, amennyiben pedig az ítélet tábla szükségesnek látja, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb tárgyalásra utasítását. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság indokolás nélkül mellőzte az iratbekérési indítványát, valamint a tanúbizonyítást, amit nem csak az összecszerűség bizonyítása végett terjesztett elő.

A fellebbezésben kifejtette: az elsőfokú bíróság a tényállást nem tárta fel kellő mélységig, ítéletének indokolása több helyen iratellenes, emiatt megalapozatlanul utasította el a keresetet. A jogértelmezése egyik kereseti kérelem körében sem felel meg a polgári jog együttműködési kötelezettségre vonatkozó elvárásainak, ezért megalapozatlanul állapította meg a kártérítés konjunktív feltételeinek hiányát. Megalapozatlanul hivatkozott a pontos szerződéses tartalom hiányára, hiszen a korábbi perben hozott jogerős ítélet egyértelműen rögzítette az alperes szerződésben vállalt kötelezettségét és azt, hogy mire irányult a teljesítése. A II. rendű felperes hangsúlyozta: a korábbi perben az I. rendű felperes kártérítési követelése nem nyert elbírálást, kérelem hiányában a bíróság nem vizsgálhatta annak körülményeit, hogy a kereset megalapozásán túlmutatóan volt-e együttműködési kötelezettsége az önkormányzatnak. Álláspontja szerint megalapozatlan és iratellenes az elsőfokú ítélet azon érvelése, miszerint az alperes a település lakosságának igényei alapján, anyagi lehetőségeitől függően dönthette el, hogy milyen mértékben és módon teljesít. Ellentétben állna a polgári jog egészével, ha egy szerződésben a teljesítés módja és mértéke a kötelezett belátásán múlna. A Ptk. 1. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel téves az az értelmezés, mely szerint bármely önkormányzati feladat, vagy települési érdek

felülírhatja egy önkormányzat magánjogi kötelezettségvállalását. A Ptk. 2. § (1) bekezdésében foglaltakkal ellentétes és téves az az elsőfokú ítéleti érvelés, mely szerint nem volt köteles az alperes az I. rendű felperes gazdasági érdekeit minden tekintetben kimerítő szolgáltatást nyújtani. Az I. rendű felperesnek az volt az érdeke - melyet a Ptk. 4. § (1) bekezdésében foglaltak alapján az alperesnek is fel kellett ismernie -, hogy az együttműködéssel elérhető legtöbb hasznot érje el a jogügylettel. A jogerős ítéletben a szerződéses ellenérték megfelelő arányosításával a bíróság is elismerte az alperes részleges teljesítését, azaz szerződésszegését. A felek jogviszonyának értelmezésekor az elsőfokú bíróságnak értékelnie kellett volna a Ptk. 277. § (1) bekezdés a), b), c) pontjaiban, valamint a (4) bekezdésében foglaltakat. Az alperes az I. rendű felperes szerződéses érdekeit csak részben elégítette ki. Az együttműködés kezdeti, vagy I. szakaszát teljesítette, de nem tett meg minden tőle telhetőt a felperesi fejlesztési elképzelés támogatása és az ehhez szükséges belterületbe vonás megvalósulása érdekében, mivel a fejlesztési elképzelés igazoltan nagyobb területre szólt. A Tftv. 44. § (4) bekezdése alapján a belterületi, illetőleg beépítésre szánt területi felhasználásra kerülő területek folyamatosan a településfejlesztés megvalósításától függően vonhatók belterületbe, így ha az önkormányzat határozataival kinyilvánítja a településfejlesztési célját, amelyre tekintettel magánjogi kötelezettséget vállal, akkor nem hivatkozhat a közérdekre, amely alapján elszegi e kötelezettségét.

Az adótorony építése miatt elszenvedett kárt illetően a II. rendű felperes azt emelte ki, hogy az önkormányzat nem járult hozzá az áttelepítéshez. A p-i út melletti területekre vonatkozóan még nem volt elfogadott szabályozási terve. A szakmai érvek, és az építető együttműködése ellenére a lakóterülethez közel hagyta kivitelezni az adótornyot. Mindezek miatt megsértette a Ptk. 4. §-ában és a 277. §-ában foglaltakat. Az elsőfokú bíróság tévesen adott helyt az elévülési kifogásnak, mert a II. rendű felperes csak az elsőfokú eljárás során került abba a helyzetbe, hogy a bírósági megkeresésre rendelkezésre bocsátott iratanyagot áttanulmányozza, ezt megelőzően menthető okból nem tudta érvényesíteni az együttműködési kötelezettség megszegésére alapított kártérítési követelését (Ptk. 326. § (2) bekezdése). Nem bírt tudomással arról, hogy az alperesnek lehetősége lett volna a toronyépítéssel járó érdeksérelem kiküszöbölésére és valótlan adat szolgáltatásával meggátolta a károsodás elkerülését. A már csatolt levelek tartalma az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben alkalmas volt az elévülés megszakítására. Az I. rendű felperes ügyvezetőjét félrevezették, mert a kapott tájékoztatás nem az adótorony valóban tervezett helyére szólt. Az együttműködési szerződés a mai napig nem került felmondásra, így az adótorony építés okozta károk ellentételezésére az alperes folyamatosan volt köteles, ezért az elévülés ezen okból sem következhetett be.

A vízvezetékkel kapcsolatos kár vonatkozásában a II. rendű felperes előadta: a kártérítési igény azon alapul, hogy az alperes nem járt el kellő körültekintéssel a szabályozási terv megalkotása során, mert nem szerzett be minden információt a vízvezeték valós elhelyezkedéséről. A kártérítési követelés nem évülhetett el. Az elsőfokú eljárás során e kereset kapcsán is határidőhöz nem kötött együttműködési

kötelezettség nem teljesítésével érvelt, ezért azt kellett volna értékelnie a bíróságnak, hogy az alperes bármikor ellentételezhette volna az elszenvedett területkiesést. A folyamatos kötelezettség miatt érdektelen, hogy a problémáról az I. rendű felperes mikor szerzett tudomást.

Az alperes a fellebbezésében a javára megállapított - ügyvédi munkadíjból álló - elsőfokú perköltség összegének felemelését kérte a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontja alapján 4.990.000 + áfa összegre. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen alkalmazta az IM rendelet 3. § (6) bekezdését, mert az előzményi iratok ismerete nem az alperest képviselő ügyvéd perbeli munkáját, hanem legfeljebb a bírósági döntéshozatalt könnyítette meg. Az elsőfokú bíróság a négy kártérítési követelés közül az első kapcsán hivatkozott a jogerős ítéletre, míg a másik három kereseti kérelem kapcsán elévülés miatt utasította el a keresetet, tehát e kereseti követeléseknél szó sem volt felderítettségéről, ellenkező esetben nem került volna sor hét bírósági tárgyalásra. A tényállás a per első szakaszában nem volt tisztázott, később pedig a felperes számos változatot adott elő a kereseti jogcímei igazolására, továbbá az alperes érdemi védekezése minden tekintetben érvényesült, ezért nem volt indokolt az ügyvédi munkadíjat mérsékelni. A hivatkozott jogszabályban a jogalkotó prevenciók célját is érvényesíteni kívánt, amellyel az elsőfokú bíróság döntése ellentétes, hiszen ha nem volt megalapozott a felperes pereskedése, akkor - a jogalkotó szándéka szerint - mérlegelés nélkül köteles a jogszabályban írt mértékű ügyvédi munkadíjat megfizetni.

A II. rendű felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében helyes indokai alapján az elsőfokú ítélet helybenhagyását, valamint a II. rendű felperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelemben bírálta felül, mert annak fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt (Pp. 228. § (4) bekezdés).

A fellebbezés a per főtárgya vonatkozásában alaptalan, a perköltséget illetően részben alapos.

A II. rendű felperes fellebbezése folytán elsődlegesen azt kellett vizsgálni, hogy sor kerülhet-e az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján. Az ítéltábla ennek kapcsán azt emeli ki, hogy a Pp. 163. § (1) bekezdése szerint csak a per eldöntése szempontjából releváns tényekre kell bizonyítást folytatni. Az adott esetben e tények rendelkezésre álltak, így a bizonyítási eljárás megismétlése, illetőleg kiegészítése szükségtelen, ezért azt kellett megállapítani, hogy nincs ok az elsőfokú ítélet bizonyítás hiánya miatti hatályon kívül helyezésére.

Az elsőfokú bíróság a tényállást lényegében helyesen állapította meg, a per főtárgya vonatkozásában a Fővárosi Ítéltábla a döntésével is egyetértett, a jogi indokait azonban a fellebbezésben foglaltakra is tekintettel módosítja.

A per érdemét illetően a következő releváns kérdésekre kellett választ adni: mennyiben hat ki a korábbi perben hozott ítélet jogereje a jelen perre, fennállnak-e a kártérítési felelősség feltételei, alapos-e az elévülési kifogás.

A jogerőhatást illetően megállapítható: a korábbi jogerős ítéleti döntés egyik releváns indoka az volt, hogy a peres felek között egy atipikus, együttműködésre irányuló megállapodás jött létre, amely alapján kölcsönös szolgáltatással tartoztak egymásnak. A jogerős ítélet emellett azt is elbírált, hogy a jelen per alperese alappal érvényesített kártérítési igényt, mert a jelen per I. rendű felperese az együttműködési szerződésben vállalt ellenérték-szolgáltatási kötelezettségének nem tett eleget, az ellenszolgáltatásként járó kiválasztott ingatlanokat értékesítette és ezzel jogos ok nélkül megtagadta a teljesítést, ezért az alperes a Ptk. 313. §-a alapján a lehetetlenülés Ptk. 312. § (2) bekezdésében foglalt jogkövetkezményét választhatta. A Legfelsőbb Bíróság a BH2002. 235. számú eseti döntésben akként foglalt állást a jogerő tárgyáról, terjedelméről, hogy az ítélt dolog tárgya: a keresettel érvényesített jogról való döntés, az annak alapjául szolgáló releváns tények és jogi okfejtések, így a felek közötti jogviszony minősítése is, amely utóbb vitássá nem tehető, attól egy későbbi perben a bíróság sem térhet el (Pp. 229. §). Ilyen értelmezés mellett azt kell megállapítani, eldőlt a korábbi perben, hogy a felek megállapodása érvényes, érvénytelen szerződés megszegése tárgyában ugyanis a bíróság nem rendelkezhetett. Ebből következően a jelen perben nem volt vizsgálható a II. rendű felperes azon hivatkozása, hogy az alperes eleve lehetetlen szolgáltatás nyújtására vállalt kötelezettséget, hiszen az érvénytelenségi ok lenne. A korábbi perben eldőlt az is, hogy az alperes a szerződéses kötelezettségének eleget tett, ugyanis alappal követelte az ellenszolgáltatást. A felek eredeti szándéka 40 %-ban teljesült, ezért a 11 db telek 40 %-a, azaz 4,4 telek illetve volna meg, de mivel az ingatlanok már értékesítésre kerültek, így azok ellenértékét kapta meg kártérítés címén. Az I. rendű felperes azért tagadta meg a teljesítést, mert az volt az álláspontja, hogy az együttműködési szerződés érvénytelen, a korábbi perben emiatt érvénytelenségi kifogással élt. Az alperes 2005. február 14-i keresetindítására tekintettel azt lehet megállapítani, hogy az együttműködési szerződés teljes egészében megszűnt. A jelen perben mindezekre figyelemmel kellett vizsgálni, hogy a II. rendű felperes melyik kártérítési követelése érvényesíthető.

A 163 kialakítatlanul maradt építési telek kapcsán megtéríteni kért elmaradt haszon vonatkozásában az ítéltábla azt állapította meg, hogy a kereset több okból is alaptalan. Az ítélt dolog erejével bíró tények és jogi okfejtések miatt a felperesek már nem tehetik vitássá, hogy az együttműködési kötelezettség nem egy ütemben, hanem részletekben volt teljesíthető, és azt sem vitathatják, hogy az első ütem 10 ha 5373 m² belterületbe vonásával teljesítésre került. A részteljesítés lehetősége következik egyrészt abból, hogy az ingatlantulajdonosok folyamatos teljesítést

vállaltak azzal, hogy azokat az ingatlanokat értékesítik, amelyeket a helyrajzi számú ingatlanból az alperes belterületbe von, a Tftv. 44. § (4) bekezdése értelmében pedig a település rendezési terve szerint a belterületi felhasználásra kerülő területek folyamatosan, a rendezési terv megvalósításától függően vonhatók a belterületbe. Mindezek mellett a részteljesítés lehetőségére utal a 2002. április 15-i képviselő-testületi ülés jegyzőkönyve is, amely alapján az a következtetés vonható le, hogy a felperesi ügyvezető elfogadta az első ütem lezárásaként a terület szabályozási tervének megalkotását, a vita tárgya csak az volt, hogy a 11 db telek a 26 ha belterületbe vonása után jár, arányosan pedig csak 4,4 db telek jöhet szóba. Az a tény, hogy a belterületbe vonás több ütemben történik, nem volt vitatott, hiszen az I. rendű felperes a jegyzőkönyv szerint kártérítési igényt nem terjesztett elő, jogfenntartással sem élt, továbbá megvette az ingatlantulajdonosoktól a belterületbe vont területet, és a beruházást is megkezdte. Nem egyszeri belterületbe vonásról volt tehát szó. A felperesek a jelen perben nem állíthatják, hogy csak 37 ha belterületbe vonását és építési telekké alakítását követően volt a beruházás elkezdhető és megvalósítható. A jelen per eldöntése szempontjából mindez azért bír jelentőséggel, mert abból kell kiindulni, hogy a szolgáltatás osztható és az I. rendű felperes részteljesítést is köteles volt elfogadni.

A Ptk. 280. § (1) bekezdés a) pontja alapján, ha a teljesítés ideje nincs meghatározva, bármelyik fél a másik fél egyidejű teljesítését követelheti. A felek az együttműködési szerződésben a teljesítés idejét nem határozták meg, ezért az alperes azzal, hogy a részteljesítésére tekintettel felszólította az ingatlanok átadására az I. rendű felperest, a Ptk. 298. § b) pontja alapján esedékessé tette annak teljesítését. Ehhez képest tény, hogy az I. rendű felperes egyetlen telek tulajdonjogát sem ruházta át az alperesre, 2002 novemberétől elkezdte a telkeket értékesíteni és ezzel 2004 novemberére lehetetlenné tette, hogy a tulajdonjog átruházása bármikor is teljesíthető legyen. Az alperes ezért 2002 novemberétől kezdve jogszerűen tagadta meg az ingatlan 10 ha 5373 m²-t meghaladó részére vonatkozó együttműködés nyújtását. A Ptk. 281. § (2) bekezdés a) pontja szerint ugyanis az a szerződő fél, akinek a teljesítéssel elől kell járnia, a szolgáltatást - biztosíték hiányában - megtagadhatja, ha a szolgáltatást részletekben vagy folyamatosan kell teljesíteni, és a másik fél saját szolgáltatásával időközben késedelembe esik, amíg a késedelem tart. Az I. rendű felperes azzal, hogy a saját szolgáltatását nem teljesítette, annak teljesítését megtagadta, mindenképpen késedelembe esett és a késedelme nem is szűnt meg, mert az alperes által a 2002. április 15-i képviselő-testületi ülésen kijelölt valamennyi ingatlant eladta, melynek következtében a teljesítés lehetetlenné is vált. A szolgáltatás még hátralévő része vonatkozásában az együttműködési szerződés sorsa azonban ezzel még nem dőlt el, mert abból, hogy az I. rendű felperes a szerződést nem tudta teljesíteni, nem következett, hogy az alperes ne tudná nyújtani a maga szolgáltatását. Az alperes vonatkozásában a Ptk. 317. § (1) bekezdésének van jelentősége, amely kimondja, hogy osztható szolgáltatás egy részére vonatkozó szerződésszegés esetében a szerződésszegés következményei csak erre a részre következnek be. A jogosult azonban a szerződésszegésből eredő jogait az egész szerződésre nézve gyakorolhatja, ha bizonyítja, hogy a további teljesítés a szerződésszegés

következtében már nem áll érdekében. A korábbi perben az alperes ezt bizonyította, amely a szerződés egészének megszűnését eredményezte. Az I. rendű felperes ugyanis azzal védekezett, hogy az együttműködési megállapodás semmis, melyből alappal vonható le olyan következtetés, hogy nem fog eleget tenni semmilyen szerződéses kötelezettségének. Az alperes számára egyértelmű kellett, hogy legyen, az I. rendű felperes a jövőben nem kíván teljesíteni, ilyen körülmények között pedig nyilván nem állt érdekében a szerződés fenntartása, a további együttműködés, gyakorolhatta a teljesítés megtagadásán alapuló jogát és választhatta a lehetetlenülés jogkövetkezményét. Az I. rendű felperesnek 2002 novembere után nem lehetett olyan jogos elvárása, hogy az alperes együttműködjön vele a további teljesítésben, mert ő maga minden együttműködést megtagadott. A felperések együttműködési szerződés nem teljesített része tekintetében előterjesztett kártérítési igénye az alperes szerződésszegésének hiányában alaptalan.

A kereseti követelés az alperes szerződésszegése esetén sem lenne érvényesíthető, ugyanis a felperések kártérítés címén elmaradt haszon megtérítését igényelték, amikor is az igényérvényesítés feltétele annak bizonyítása, hogy alappal számoltak a haszonnal, és attól az alperes miatt estek el. A felperések azonban nem ruháztak be, azaz semmilyen költséget sem előlegeztek, így haszonnal sem számolhattak, arról pedig, hogy az ingatlanvásárlásra és az építési telkek kialakítására fel nem használt tőkét hol fektették be, milyen haszonnal és mi a különbség az elért, valamint az elmaradt haszon között, még tényállítást sem tettek. A káronszerzés tilalma szükségessé tette volna mindezek előadását. A tények előadása a perben a felperéseket tájékoztatás nélkül is terhelte, mivel nem bizonyítási, hanem anyagi jogi kérdésről van szó.

A gazdasági-kereskedelmi övezet létesítése kapcsán azért nem lehet szó az alperes szerződésszegéséről, mert az I. rendű felperes azt vállalta, hogy az önkormányzat előírásaival összhangban alakít ki közművesített építési telkeket. Az együttműködés során valóban figyelemmel kellett lenni az érdekeire, de ebből nem következik, hogy az alperes érdekeit nem kellett figyelembe venni.

Az adótorony felépítésével kapcsolatban érvényesített kártérítési követelést a felperések arra alapították, hogy a torony miatt az annak közelében fekvő telkek eladási ára alacsonyabb volt, mint lehetett volna. Először arra a jogellenes magatartásra hivatkoztak, hogy az alperes a torony helyéről téves tájékoztatást adott. A felperesi ügyvezető ezzel szemben az elsőfokú eljárás során a perben előadta: az alperes tájékoztatta az építkezés helyéről, és amennyiben a tornyot ezen a helyen építik fel, akkor nem következett volna be kár. A kárt az okozta, hogy az adótornyot a tervezett helyhez képest az építési telkekhez közelebb helyezték el. A II. rendű felperes e nyilatkozatot követően a jogellenes magatartást illetően a kereset ténybeli alapját akként módosította, hogy az alperes nem járult hozzá a torony áttelepítéséhez, ahhoz, hogy harmadik személyek tulajdonában álló ingatlanra kerüljön és ennek a valótlan indoka az volt, hogy az áthelyezést a rendezési terv nem engedi. Az ítélet kiemeli: a rendeltetésszerű joggyakorlás

elve nem teszi lehetővé, hogy a felek tényállításaikat önkényesen, attól függően változtassák, hogy éppen mi áll érdekükben. Az adott esetben a II. rendű felperes a Pp. alapelvét sértő módon helyezte a keresetét más ténybeli alapra, melyet az elsőfokú bíróság ennek ellenére elbírált, a fellebbezésében pedig kifejezetten azt sérelmezte, hogy az alperes a szakmai érvek és az építető együttműködése ellenére a lakóterülethez közel hagyta kivitelezni az adótornyot, ezért az ítéltábla is vizsgálta, teljesíthető-e a kereset a megváltoztatott ténybeli alapon. Megállapította, hogy az alperes kártérítési felelőssége szempontjából nincs jelentősége a II. rendű felperes által állított tényeknek, ugyanis amennyiben a tervezett helyen épül meg az adótorony, az a felperesi álláspont szerint sem lett volna károsító. Az építető engedélytől eltérő építkezése nem az alperes jogellenes magatartásaként értékelendő és jogszabályi előírás hiányában az alperest helytállási kötelezettség sem terheli. A torony felépítése miatt tett bejelentésre intézkedett, megtett mindent, ami tőle elvárható volt, az pedig, hogy csak 2009-ben lett mindennek eredménye, nem olyan jogellenes magatartás, amelyért felelősség terhelné. Az ítéltábla rámutat arra is, hogy a keresetnek a kár összegét illetően ténybeli hiányosságai is vannak. Az elsőfokú bíróság a 21. sorszámú végzésével eredménytelenül hívta fel a II. rendű felperest annak előadására, hogy az adótorony közelében fekvő telkek közül hány telket, milyen áron értékesített. A 2004. február 22-i levelében az I. rendű felperes még az értékesítés gátjaként hivatkozott az adótoronyra. Ilyen peradat mellett egyértelműen még azt sem lehetett megállapítani, hogy miből keletkezett a kár, abból-e, hogy a felperesek a telkeket nem tudták eladni vagy abból, hogy olcsóbban tudták eladni.

A regionális vízvezeték kapcsán előterjesztett kártérítési kereset jogellenes alperesi magatartás hiányában alaptalan. A felperesek a keresetet arra alapították, hogy a P. Kft. olyan térkép alapján készítette el a belterületbe vonás terveit, amelyen rossz helyre volt felvezetve a vízvezeték. Álláspontjuk szerint erről nekik nem, de az alperesnek tudnia kellett. Ehhez képest azt lehet megállapítani, hogy a tervezési szerződésben a tervek szolgáltatásának kötelezettségét az I. rendű felperes vállalta. Nem várható el azonban sem a felperesektől, sem az alperestől, hogy felismerjék, tévesen van felvezetve a térképre a vízvezeték, a valóságban nem ott húzódik, ahol azt a térkép jelzi. A felperesek által hivatkozottak nem tekinthetők szerződésszegésnek és nem is volt elvárható az alperestől olyan tájékoztató, amelyet vele szemben támasztottak.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság elévüléssel kapcsolatos álláspontjával nem értett egyet, mert kár hiányában nincs a felpereseknek követelésük, ami elévülhetett volna. Tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor a keresetet elévülés miatt utasította el. A kártérítési követelés elévülésével kapcsolatban nem annak van jelentősége, hogy mikor valósult meg a károsító magatartás, hanem annak, hogy mikor következett be a kár. A Ptk. 360. § (1) bekezdése szerint ugyanis a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor válik esedékessé. Az adott esetben nem állt rendelkezésre olyan tényadat, amely az esedékességet alátámasztotta volna. A szubjektív vélekedés nem elégséges az elévülés vizsgálatához, az alperesnek elő kellett volna adnia, hogy mikor vált esedékessé a követelés és mikor évült el. A kár

bekövetkezésére kellett volna előadást tennie, az arra történt hivatkozása, hogy az I. rendű felperes minden tudás birtokában volt, az elévülési kifogását nem alapozhatta meg.

Az ítéltábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes vonatkozásában nem hozott döntést. Az indokolásából következően azért nem, mert nem volt kereseti kérelme, de az alperes nem járult hozzá a perből való elbocsátásához. Mindezt akként kellett értékelni, hogy a két felperesnek egy kereseti kérelme van, ezért pontosítani kellett az elsőfokú ítéletet annyiban, hogy a kereset mindkét felperes vonatkozásában elutasításra került.

Az ítéltábla továbbá azt is észlelte, hogy az elsőfokú bíróság nem rendelkezett a bírósági meghagyás elleni ellentmondás illetékének viseléséről, ezért a Pp. 253. § (3) bekezdése szerint eljárva e rendelkezéssel kiegészítette az elsőfokú ítéletet.

Az alperes fellebbezésében alappal sérelmezte a javára megítélt perköltség összegét, ellenben azt, hogy az elsőfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdésének alkalmazásával állapította meg az ügyvédi munkadíjat, alaptalanul kifogása. Az ítéltábla egyetértett azzal, hogy az elsőfokú ítéletben felhozott okok mentén mérsékelni kellett az alperest képviselő ügyvéd munkadíját. Az a körülmény, hogy az ügyvédnek a korábbi perből ismeretei voltak nyilvánvalóan csökkentette a jelen perben elvégzendő ügyvédi tevékenységet. Emellett figyelembe kellett venni azt is, hogy a hét tárgyalás mellett mennyi volt a jelen perben ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenység. Mindezekre tekintettel a jogszabály szerint megállapítható munkadíjat az elsőfokú bíróság alappal mérsékelte, de a mérséklés túlzott volt. Az ítéltábla indokoltnak látta az ügyvédi munkadíj felemelését, és annak összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontja, (6) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján 2.540.000 forintban állapította meg.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, a perköltségre vonatkozó rendelkezést pedig részben megváltoztatta.

Az alperes fellebbezése részben vezetett eredményre, míg a felperes fellebbezése eredménytelen volt. Az ítéltábla a másodfokú perköltségről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a pernyertesség arányának megfelelően határozott. A feleket képviselő ügyvédek munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5), (6) bekezdése és a 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg, az alperes javára 508.000 forint, valamint 41.000 forint összegben, a II. rendű felperes javára pedig 117.000 forint összegben, ezért a II. rendű felperest kötelezte, hogy fizessen meg az alperesnek 432.000 forint másodfokú perköltséget. A II. rendű felperes illetékfeljegyzési joga és az alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1), (2) bekezdése, valamint 14. §-a alapján rendelkezett.

Budapest, 2012. április 3.

. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

Dr. Magosi Szilvia s.k.
előadó bíró

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül: